

Oppdrag 179 Tilbakemelding reviderte smittevernprotokoller datert 10. november

Etter møtet 9. november mellom Helse- og omsorgsdepartementet, Kulturdepartementet, Helsedirektoratet, Folkehelseinstituttet, Norges idrettsforbund, Norges Skiforbund og Norges Håndballforbund sendte Norges Skiforbund og Norges Håndballforbund 10. november inn reviderte protokoller til verdenscup i nordiske grener på Lillehammer, EM i håndball og for enkeltkamper i håndball. Norges Skiforbund sendte også inn en versjon av protokoll der kvinnenenes hopp og nordisk kombinasjon var utelatt.

Nedenfor er en tredje vurdering av protokollene og en oppsummerende anbefaling.

Folkehelseinstituttets vurdering av protokollene

Verdenscup i ski, Lillehammer

Etter FHI's vurdering er den reviderte smittevernprotokollen for verdenscup i ski på Lillehammer utbedret i henhold til tilbakemeldingene gitt etter vår gjennomgang av den opprinnelige protokollen, men har fortsatt enkelte mangler. Dette gjelder begge versjonene av protokollene. Vi har følgende kommentarer til den oppdaterte protokollen og til gjennomføring av arrangementet:

- Det er i den oppdaterte protokollen lagt større vekt på forankring av smittevernplaner for arrangementet hos den lokale helsetjenesten. Vi mener likevel at gjennomføring av arrangementet vil kunne innebære økt belastning på den lokale helsetjenesten.
- Det fremgår ikke av protokollen hvem som dekker kostnader ved eventuelle smittetilfeller eller smitteutbrudd tilknyttet arrangementet.
- Lokalt personell/frivillige vil tilbys testing i forkant av arrangementet, men dette er ikke et krav. Det fremgår ikke av protokollen hvor stort antall lokalt personell/frivillige som vil delta ved arrangementet eller hva slags kontakt de vil ha med øvrige deltakere. Denne gruppen vil ikke leve i samme «boble» i forkant av eller under arrangementet som det som er skissert for utøverne. Dersom det er kontakt mellom lokalt personell/frivillige deltakere ved arrangementet og utenlandske deltakere/tilreisende vil det være risiko for smittespredning til lokalsamfunnet.
- Protokollen legger opp til unntak fra gjeldende karantenebestemmelser i covid-19-forskriften for deltakere som kommer fra land som i henhold til EU's kriterier er røde. På bakgrunn av smittesituasjonen i Norge og internasjonalt anbefaler vi smittevern faglig sett ikke unntak fra gjeldende karantenebestemmelser.

EM i håndball, Trondheim

Etter FHI's vurdering er den reviderte smittevernprotokollen for EM i Trondheim utbedret på de fleste av punktene i tilbakemeldingen gitt etter vår gjennomgang av den opprinnelige protokollen, men har fortsatt enkelte mangler. Vi har følgende kommentarer til den oppdaterte protokollen og til gjennomføring av arrangementet:

- Oppfølgingen av nærkontakter ved positive covid-19 tilfeller blant utøverne skissert i den oppdaterte protokollen er endret sammenliknet med det som var skissert i forrige protokoll. Protokollen beskriver nå at nærkontakter blant spillerne vil kunne testes ut av smittekarantene. Nærkontakter blant spillerne testes umiddelbart etter positivt testresultat hos en utøver, og kan ved negativt testresultat returnere til spill under turneringen. Testing

vil her skje kort tid etter eksponering, og det er derfor risiko for at nærkontakter som tester negativt likevel er smittet. Som kommentert i vurderingen av den opprinnelige protokollen vil oppfølgingen av nærkontakter slik den er beskrevet i begge protokoller kreve unntak fra bestemmelsene i covid-19-forskriften, og innebærer slik vi ser det økt smitterisiko.

- Protokollen legger opp til unntak fra gjeldende karantenebestemmelser i covid-19-forskriften for deltakere som kommer fra land som i henhold til EU's kriterier er røde. På bakgrunn av smittesituasjonen i Norge og i Europa anbefaler vi smittevern faglig sett ikke unntak fra gjeldende karantenebestemmelser.
- Det er et betydelig antall frivillige som vil delta ved arrangementet, totalt ca. 400 personer i løpet av arrangementet. Til tross for at denne gruppen i den oppdaterte protokollen oppfordres til å minimere sosial kontakt utenfor arrangementet mens dette pågår, mener vi likevel det vil være risiko for smittespredning til lokalsamfunnet.
- Det er et stort antall mediepersonell som vil delta ved arrangementet, mellom 110-200 personer. Disse vil trolig komme fra mange ulike land, er pålagt mindre strenge smitteverntiltak enn utøverne og vil i henhold til protokollene unntas karanteneplikt i arbeidstiden etter én negativt test, noe vi ikke anbefaler. Det vil derfor være risiko for smitte blant deltakere i denne gruppen.
- Antigen hurtigtester skisseres som et alternativ til PCR-testing ved arrangementet, men foreløpig er PCR eneste godkjente laboriemetode for påvisning av sars-CoV-2 i Norge.
- Til tross for at det i den oppdaterte protokollen i noe større grad er lagt opp til bruk av private tjenester ved blant annet testing av deltakere, vil gjennomføring av arrangementet innebære en økt belastning på den lokale helsetjenesten som allerede er under press.
- På grunn av lang varighet, internasjonal deltakelse fra mange ulike land, stort deltakerantall, mange lokale frivillige, at arrangementet avholdes innendørs og tett fysisk kontakt mellom utøverne er vår vurdering at gjennomføring av arrangementet innebærer en betydelig smitterisiko.

Enkeltkamper i håndball

Etter FHI's vurdering er den reviderte smittevernprotokollen for enkeltkamper i håndball utbedret i henhold til tilbakemeldingene gitt etter vår gjennomgang av den opprinnelige protokollen, men har fortsatt enkelte mangler. Vi har følgende kommentarer når det gjelder gjennomføring av arrangementene:

- Protokollen legger opp til unntak fra gjeldende karantenebestemmelser i covid-19-forskriften for deltakere som kommer fra land som i henhold til EU's kriterier er røde, inkludert norske utøvere som returnerer til Norge etter kamper i utlandet. På bakgrunn av smittesituasjonen i Norge og i Europa anbefaler vi smittevern faglig sett ikke unntak fra gjeldende karantenebestemmelser.
- Selv om smittevernplanene forankres hos den lokale helsetjenesten i kommunene der arrangementene skal gjennomføres mener vi likevel at gjennomføring av arrangementene vil innebære økt belastning på den lokale helsetjenesten dersom det påvises smittetilfeller blant deltakerne.
- Dersom det er kontakt mellom lokalt personell/frivillige deltakere ved arrangementet og utenlandske deltakere/tilreisende vil det være risiko for smittespredning til lokalsamfunnet.
- Arrangementene avholdes innendørs, det er tett fysisk kontakt mellom utøverne og mange deltakere vil komme fra land med høyere smittepress enn i Norge.

Konklusjon

På bakgrunn av dagens smittesituasjon mener vi det er en betydelig smitterisiko forbundet med gjennomføring av arrangementene. Risikoen er høyest i forbindelse med gjennomføring av håndball-EM, og noe lavere ved de andre arrangementene.

Helsedirektoratets vurdering og anbefaling

Vi registrerer at det er gjort flere justeringer i protokollene. Helsedirektoratet er enige i Folkehelseinstituttets smittevernfaglige vurderinger, men det er fortsatt enkelte mangler ved protokollene.

Protokollene er forbedret, men det er en rekke utfordringer knyttet til den generelle smittesituasjonen i Norge og utviklingen i Europa. Forankringen til helsetjenesten er tydeliggjort, men det er et svakt punkt. Det fremgår ikke tydelig hvem som finansierer ekstrakostnadene tilknyttet testing og oppfølging rundt smittetilfeller i forbindelse med arrangementet på Lillehammer. Det er ofte en stor lokal entusiasme og frivillighet knyttet til denne typen arrangementene, det er positivt, men vi er bekymret for de frivillige og andre involverte og deres nærkontakter. Både for at de kan ta med seg smitte inn og ut av arrangementet. Protokollene har fremdeles enkelte mangler. Gitt dagens smittesituasjon, mener Helsedirektoratet at det er for mange usikkerhetsmomenter for at arrangementene kan gjennomføres på en trygg og forsvarlig måte. Gjennomføring av store idrettsarrangementer som innebærer betydelig internasjonal deltakelse i seg selv, er svært problematisk slik dagens smittesituasjon er i Norge og Europa.

Alle fylker har nå pågående utbrudd. Vi står midt i en epidemi, smittesituasjonen er uoversiktlig, det er innført svært strenge tiltak, nasjonen stenges ned og det oppfordres til minimal mobilitet over hele landet de nærmeste ukene. Det vurderes også om det skal innføres strengere tiltak. Gitt dagens smittesituasjon i Norge og internasjonalt anbefaler Helsedirektoratet at arrangementene ikke gjennomføres.

Dersom det tas en beslutning om å gjennomføre arrangementene, kan Helsedirektoratet ikke anbefale at det gis unntak fra gjeldende karantenebestemmelser. Det vil være en betydelig risiko for importsmitte og det vil være en høy risiko for økt belastning på helsetjenesten og ta nødvendige helsetjenester fra sårbare grupper som eldre, risikogrupper, barn og unge. Det har den siste tiden vært hendelser der det er blitt påvist smittetilfeller i forbindelse med internasjonale idrettsarrangementer i Norge, til tross for at utøverne er pålagt strenge smitteverntiltak både i forkant av og under arrangementene. Disse hendelsene har også medført belastning på det lokale helsevesenet der arrangementene har funnet sted. Smittesituasjonen i det israelske landslaget i fotball 10. november, viser tydelig utfordringene med importsmitte og det omfattende apparatet som settes i gang i ettertid knyttet til smittesporing og oppfølging. Dette er en type arrangementer som Helsedirektoratet tidligere har frarådet unntak fra gjeldende karantenebestemmelser i Covid-19-forskriften. Ved de skisserte arrangementene i Trondheim og Lillehammer kommer det et vesentlig høyere antall deltakere fra land som per i dag er røde enn ved gjennomføring av en enkeltkamp i fotball eller håndball. Det vil være økt risiko knyttet til importsmitte og vil kunne presse en allerede presset helsetjeneste ytterligere og øke risikoen for økt smitte i befolkningen. Noe det nå jobbes for fullt med over hele landet for å unngå.